

δώσημον εἰς τοὺς Ἀρχόν-¹⁷/τους³ διὰ Δανεικά, ἔρριξαν καὶ εἰς ἡμᾶς, νὰ δώσωμεν χωρί-¹⁸/α ἀπὸ τὸ Ὁρδινάριον δώσημόνμας⁴ ὅπου τὸ ἐπλερώσαμεν, ¹⁹/ ἕτερα δανεικὰ F 2000. ἤγουν φλορίντζια Νέμτζικα ²⁰/ δύο χιλιάδες, Τα ὅποια κάνουν Οὐγκρικά δύο χιλιά-²¹/δες καὶ τετρακόσια. Καὶ θαρρῶντας καὶ ἡμεῖς διὰ Δανεικὰ, ²²/ ὥσάν ὅπου καὶ Ὁμολογίαις ἰσχυραῖς μᾶς ἔδωσαν, τὰ ἐσυνά-²³/ξαμεν κοινῶς καὶ τὰ ἐδώσαμεν, καθὼς καὶ φαίνεται εἰς τὸ ²⁴/ Κατάστιχον⁵ τῆς Κομπάνιας / : ὅπερ καὶ ἡμεῖς ἐνθάδε τὸ ξε-²⁵/στιχίζομεν εἰς τὸ ἐξῆς Ὑπόμνημα:/ πόσα ἔχει δομένα ὁ ²⁶/ καθ' ἕνας τοῦ τότε καιροῦ. Μετὰ ταῦτα μᾶς ἐγύρεψαν ²⁷/ {καὶ} // καὶ τὸ Φισκάλις⁶, νὰ τὸ πλερώσωμεν F 800. ἤγουν ²/ φλορίντζια οὐγγρικά Ὀκτακόσια, καὶ μετὰ βίας τὰ ἐσυνά-³/ξαμεν καὶ τὰ ἐδώσαμεν ἐν μηνὶ Ὀκτωβρίῳ 1704. ⁴/ ἔστωντας καὶ νὰ εἶχαν παραμερίση οἱ περισσότεροι ἀδελ-⁵/φοὶ τῆς Κομπάνιας⁷, καὶ μόν(ος) ὁ Θεὸς τὸ γινώσκει πῶς καὶ ⁶/ μὲ τί τρόπον τὰ ἐσυνάξαμεν καὶ τὰ ἐδώσαμεν.

⁷/ Πρὸς τούτοις εἶχαν ταγμένα καὶ τοῦ Ἐκλαμπροτάτου ⁸/ Ἀπορι Στεφάνου, τοῦ καλόψυχου, φλουρία μάλαμα πενήντα, ⁹/ καὶ ζῶντας ἀκόμη, ἀτός του, εἰς τοὺς 1704. Αὐγούστου 1. ἔβα-¹⁰/λένμας εἰς μεγάλο Δυνάστειο, ὅτι νὰ τοῦ τὰ δώσωμεν τὰ ¹¹/ ταγμένα φλουρία, καὶ ἂν δὲν εἶναι φλουρία, νὰ τοῦ δώσωμεν ¹²/ ἄσπρα ἀσυμένα ἀπὸ ζολότια πέντε εἰς τὸ κάθε φλουρίον ¹³/ καὶ οὕτως ἐν συντόμῳ τὰ ἐσύναξαν οἱ εὐρισκόμενοι, καὶ τοῦ τὰ ¹⁴/ ἔδωσαν τοῦ ἀχόρταγου.

¹⁵/ Τῷ ἄνωθεν ἔτει 1704. Ὁ προωνομασμέν(ος) Ἀρχηγ(ος) ¹⁶/ Ῥαμπουτῖν(ος) εἶχεν ζητήσῃ καὶ ἕτερον Δώσημον εἰς τοὺς ¹⁷/ εὐρισκομένους ἐδῶ Ἀρχόντους, Ἀσύμι καθαρὸν Γκίραις ἱκα-¹⁸/ναῖς, διὰ νὰ φτιάσῃ Μονέδαν εἰς χρεῖαν τῆς Μιλίτζιας, καὶ τό-¹⁹/τες πάλιν ὁ Ἄρχων Βοηθ(ος) καὶ Πατέρας μας, καὶ καλοδελητής ²⁰/ μας Ἀπορι Στεφάνης, ἀράδιασε καὶ εἰς τοὺς Πραγματευτὰς ²¹/ Ῥωμαίους τοῦ Σιμπινίου, ἤγουν εἰς τὴν Κομπάνιαν, ὅτι νὰ ²²/ δώσουν Ἀσύμι καλὸ καθαρὸ Γκίραις 50. πενήντα, καὶ ²³/ τὸ ἐσημάδευσαν εἰς τὰ Τευτέριάτους, καὶ μετὰ ὀλίγον {και-²⁴/ρὸν} // καιρὸν ὕστερα ἀπὸ τὰ Χριστούγεννα κατὰ τὸ ἄνωθεν ἔτ(ος) ²/ 1705. Ἐνθυμήθηκαν τὸ Ἀσύμι, ὁ Ἐξοχώτατ(ος) Γενερά-³/λης μὲ τὴν συνοδιάντου, διότι ἔλειπαν ἀπὸ τὴν ποσότητα ⁴/ τῆς Σούμας ὅπου ἔρριξαν εἰς τὸ Βηλαέτι, καὶ τὸ Βηλαέτι⁵ / ἔκαμεν μέρος καὶ τοῦ λόγουμας τῆς πτωχῆς Κομπάνιας, καὶ ⁶/ μᾶς ἔρριξεν αὐταῖς ταῖς 50. Γκίραις. Καὶ εὐθὺς κατὰ τὸ ⁷/ ἄνωθεν ἔτ(ος) ἔστειλεν τὸν Ἀρχοντα Κελεσήρι Σαμουήλ ἀπά-⁸/νωμας, ὅτι τό Ἀσύμι νὰ εἶναι ἕτοιμο εἰς μίαν ἡμέραν καὶ ⁹/ νὰ δοθῇ, εἰ δὲ καὶ δὲν γένη ἕτοιμον, θέλει μᾶς στείλῃ ἐξεκου-¹⁰/τζιόνι, εἰς τὸ ὅποιον ἐθαυμάζονταν οἱ ταλαίπωροι, οἱ εὐρισ-¹¹/κόμενοι ἐνθάδε ὀλίγοι Πραγματευταί, τί νὰ ποιήσουν εἰς ¹²/ τέτοιον σεκλέτι καὶ πειρασμόν, ἔστωντας καὶ οἱ περισσότεροι ¹³/ ἀδελφοὶ εἶχαν ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν Ταραχὴν τῶν πολέμων, ¹⁴/ καὶ ἄλλοθεν πουθενὰ καμίαν ἐλπίδα σωτηρίας δὲν εἶχασιν, ¹⁵/ Ἐδραμαν εἰς τὸ Κομίσσιον τῆς Κα-

μάρας, πρ(ὸς) τὸν Ἀρχοντα Γε-¹⁶/ώργιον Ἐκκληρην, πρ(ὸς) τὸν Στρατηγὸν τὸν Ἀκτόνην, ἀλλὰ οὐκ¹⁷/ ἦν φωνή, οὐδέ ἀκρόασις. Ἐδωσαν καὶ πρ(ὸς) τὸν Ἐξοχώτατον¹⁸/ Γενεράλην δύο Ἀρζουχάλια, καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ τὰ διαβά-¹⁹/ση, μόνον τὰ ἔρριξεν, καὶ ἄλλο δὲν ἔλεγεν, μόνον ἐφώναζε²⁰/ Μπαγάτο, Μπαγάτο. ἦγουν Πλερώσετε, καὶ μόνον κοντο-²¹/λογῆς νὰ δοδοῦν γλήγορα τὰ ἄσπρα, ὅχι ἀλλέως. Λοιπὸν²²/ ἐπρόσταξε καὶ μᾶς ἔστ(ει)λαν Ἐξεκούτζιο ὀκτὼ μαλάτους,²³/ ἦγουν Νέμτζους σολδάτους. Καὶ τίς διηγῆσεται ταῖς κακο-²⁴/σύναις ὅπου ἔκαμναν, τὰ φαγητὰ ὅπου ἐγύρευαν, ὁ καθ²⁵/ εἷς ἀπ' αὐτινοὺς νὰ τρώγουν μέρα καὶ νύχτα, ὅσους ἡ²⁶/ρισκαν στὰ σοκάκια, ὅλους τοὺς ἐτραβοῦσαν μέσα εἰς τὸ<ῡ>²⁷/ κὺρ Ἀδάμη τὸ κονάκι σὲ φαγοπότια, καὶ σὲ ἄτζαλα μπε-²⁸/|κριλ-| //κριλλεύματα⁸, διὰ τὸ ὅποιον ἐδώσαμεν Σούπλικαν ἦγουν²/ ἄρζουχάλι καὶ εἰς τὸν Ἐκλαμπρότατον Γουβερνάτωρα³/ τὸν Μπάνφι Γεώργιον, καὶ ἀπεκεῖ πάλιν καμία βοή-⁴/θεια δὲν μᾶς ἦλθεν, τόσον μόνον μᾶς ἀποκρίθηκεν, πῶς⁵/ καὶ ἡμεῖς αὐτῇ οὐ<ὸ> ἠκούσαμεν, τὸ πῶς νὰ σᾶς τὸ ἐσυγχώρησεν⁶/ ὁ Ἐξοχώτατ(ος) Γενεράλης. Τοιοῦτοτρόπως κοιτάζοντας οἱ⁷/ εὐρισκόμενοι τὴν μεγάλην στενοχωρίαν, ἐξ ἀνάγκης ἐ-⁸/λόγιασαν, καὶ ἐρεύνησαν κάποια ἄσπρα τῆς Κομπάνιας⁹/ ὅπου τὰ ἐπήρασι τινὲς τὴν προάλλην μὲ τὸ διάφορον, τὰ¹⁰/ ὅποια ἦσαν γραμμένα μέσα εἰς τὸν Παλαιὸν Κώδικάμας,¹¹/ εἰς φύλλ<ον> 76. ὡς φαίνεται ποῖ(ος) καὶ πόσα εἶχεν πάρη, καὶ¹²/ πόσα ἔδωσεν εἰς τὴν παροῦσαν ἀνάγκην, καὶ τὰ γράφομεν¹³/ καὶ ἡμεῖς ἐδῶ εἰς τὸ ἐξῆς Ὑπόμνημα⁹, ἐκεῖνα γοῦν τὰ¹⁴/ ἄσπρα γυρεύωντάς τα, τὰ ἔλαβαν, καὶ ἀκόμη καὶ μερικὰ¹⁵/ μπάνια τῶν Μπολτιῶν, ὅπου εἶχεν ἀφίση ὁ κὺρ Κωστά-¹⁶/κης μακαρίτη Κῶστα εἰς τὸν Σινιὸρ κὺρ Νῖνον, λαβαίνων-¹⁷/τάς τα καὶ αὐτά, τὰ ἀνέσωσαν, καὶ ἐπλέρωσαν τὸ Ἀσύμι μὲ¹⁸/ νάχτι μπάνια F 1050. ἦγουν φλορίντζια Οὐγκρικά¹⁹/ χίλια πενήντα, μὲ παρηγόριαν ὅμως, πῶς νὰ εἶναι²⁰/ δανεικᾶ, καὶ ἔδωσεν τὸ Ἀρχοντολόγιον τοῦ Βηλαετίου ἰσχυ-²¹/ρὸν Ἀπόγραμμα καὶ ὁμολογίαν, ὅτι μετὰ καιρὸν νὰ ἔ-²²/χουν νὰ μᾶς τὰ δώσουν ὀπίσω, μαζὺ μὲ τᾶλλα τὰ ἄνω-²³/θεν εἰρημένα F 2400. Ἐφαγαν καὶ οἱ Νέμτζοι εἰς τὸ²⁴/ Ἐξεκούτζιο F 80. Ἐπῆρεν καὶ ὁ κὺρ Ἀδάμης διὰ τὰ²⁵/ ξύλατου, καὶ Τανούριάτου, μίαν Κούπαν Μπαγιά-²⁶/σικη¹⁰, καὶ²⁷/ διὰ τὴν σύγχησιν τοῦ κονακιοῦτου, καὶ τὸ Καλαμπαλήκι F²⁸/ {20.} // 20. ἀπατός του ξεύρ(ει) τὴν ζημίαντου, καὶ ὁ θε(ός). || φύλλ. ||²/ Ἀκόμη καὶ διὰ τὰ 800. φλορίντζια τὸ φισκάλις¹¹,³/ μᾶς εἶχαν κάμη μεγάλην σφίξιν, ὅτι νὰ τοὺς τὰ κάμω-⁴/μεν Ἀσλανιὰ παλαιὰ, καὶ ἐπερίσσευαν καὶ ἀπὸ τὰ⁵/ 800. θαρρῶ / :λέγ(ει) ὁ Γράφας Παναγιώτης Δημητρί-⁶/ου Μελενικιώτης:/ ἕως F 125. καὶ ἦταν εἰς⁷/ τὸν κὺρ Χρήστον Τζηπογόπουλον, καὶ μὲ ταυτὰ ἀνασώ-⁸/θηκαν αἱ ἄνωθεν Σούμαις ὅπου ἐδώσαμεν.

⁹/ Καὶ ἄς τὸ ἠξεύρη τοῦτο πᾶς ἓνας ἀδελφ(ός), ὅτι ἐ-||80. ||¹⁰/κεῖνοι ὅπου ἐπῆραν, καὶ ἐχρεωστοῦσαν μπάνια τῆς¹¹/ Κομπάνιας, τὰ εἶχαν πάρη εἰς τοὺς 1704. Γενναρί-¹²/ου 16. ὡς φανερών(ει) τὸ ἀκόλουθον Ὑπόμνημα, καὶ¹³/

ἦτον γερὸ τὸ Μαριάσικο ᾽᾽34. ἤγουν μπάνια τρι-¹⁴/άντα τέσσαρα, καὶ τώρα εἰς τοὺς 1705. Φεβρουα-¹⁵/ρίου 22. ἐπλήρωσαν Τζουρούκικα μπάνια, πρὸς ᾽᾽¹⁶/ 40. τὸ κάθε Μαριάσικο, καὶ ἔστω εἰς ἔνδειξιν πάν-¹⁷/των, καὶ εἰς βεβαίαν ἀσφάλ(ει)αν, νὰ ἔχουν νὰ ἐξετά-¹⁸/ζονται μὲ καιρὸν τὰ πάντα. Καὶ ζητοῦμεν τὴν συγ-¹⁹/χώρησιν ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς μικροὺς καὶ μεγάλους, ²⁰/ καὶ συγχωρεῖτε μας, καὶ ὁ Θε(ὸς) συγχωρέσῃ καὶ τὴν ²¹/Ἐντιμότητά σας ὅλους, ὅτι ὅλοι μας Γῆ καὶ χῶμα καὶ ²²/ κονιορτ(ὸς) θέλομεν γένῃ. Ἐγγραφα κατὰ τοὺς ²³/ 1705. Μηνί Ἀπριλλίῳ 2. Εἰς τὸ Σιμπῖνι. ²⁴/ [Ὁ ἐλ.]
// Ὁ ἐλάχιστ(ος) δοῦλ(ος) πάντων ὑμῶν ²/ Παναγιώτης Δημητρίου ἐκ Με-
λενίκου. [χ.γρ.]

στ. 1-26, 1-6[φ 165v] Εξαιτίας της πολιτικής και οικονομικής αναταραχής πολλοίπραματευτές είτε έφυγαν είτε δεν επέστρεψαν στο Σιμπίου και γενικά στην Τρανσυλβανία, διότι λόγω των γεγονότων δεν έγιναν, προφανώς, και οι εμποροπανηγύρεις στις οποίες μετείχαν.

στ. 7-14 Πρόκειται φυσικά για περιγραφή δωροδοκίας, με ειρωνικά σχόλια για το πρόσωπο του Στεφάνου Άπορι, ανώτερου αξιωματούχου της Τρανσυλβανίας στα τέλη του 17^{ου} αιώνα¹², τον οποίο φαίνεται καθαρά από την εγγραφή ότι είχαν χρησιμοποιήσει για εξυπηρετήσεις και στο παρελθόν.

στ. 15-23, 1-21[φ 166r] Περιγραφή των πιέσεων του στρατιωτικού διοικητή της Τρανσυλβανίας και των τοπικών ευγενών γαιοκτημόνων, οι οποίοι ζήτησαν από την Κ να καταβάλει ένα μέρος της εισφοράς που τους είχε επιβληθεί για να κοπεί νόμισμα στην Τρανσυλβανία, για τις ανάγκες των εκεί στρατιωτικών επιχειρήσεων.

στ. 9-15[φ 167v] Είναι ενδιαφέρον ότι τα έντοκα δάνεια που είχαν συνάψει τα μέλη από την Κ επιστράφηκαν σε ουγγρικά φιορίνια, που είχαν υποτιμηθεί σε σχέση με το αυστριακό μαριάσικο.

1. Σημαίνει εδώ ανεφοδιασμό, τροφοδοσία, διότι η στρατιωτική φρουρά υπήρχε ήδη.
2. Στην Άνω Ουγγαρία και την Τρανσυλβανία, οι Κουρούτσοι (Curutz) είχαν επαναστατήσει εναντίον των Αψβούργων (1703-1711), υπό τον ηγεμόνα της Τρανσυλβανίας Franciscus Rákóczi II. Μετά την καταστολή της εξεγέρσεως, δεν υπήρξε άλλος ηγεμόνας.
3. Τους τοπικούς ευγενείς-γαιοκτήμονες.
4. Την ετήσια εισφορά (πόρτζιο).
5. «Κατάστιχον» σημαίνει εδώ τον αυτοτελή κατάλογο των εισφορών (βλ. επ. εγγρ.).
6. Για το «φισκάλις» (censum fiscale ή camerarium) βλ. ΕΚΣ, σσ. 116-117.
7. Επομένως, τα 70 μέλη που βρίσκονταν τότε στο Σιμπίου και συμμετείχαν στο δάνειο ήταν πολύ λιγότερα από την πραγματική δύναμη της Κ.

8. Πρβλ. τον τρόπο με τον οποίο εισέπρατταν από τους Μοσχοπολίτες οι τουρκαλβανοί δανειστές τους –«μπορτζιλήδες»– τα χρέη από δάνεια για την πληρωμή του φόρου προς την Πύλη, Ιωακείμ Μαρτινιανού, Μητροπολίτου Ξάνθης, *Ἡ Μοσχόπολις, 1330-1930* (επιμ. Στιλπ. Κυριακίδου), Θεσσαλονίκη, ΕΜΣ, 1957 (φωτ. ανατ. 1996), και του Ιδίου, *Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Μοσχοπόλεως. Α΄. Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Τιμίου Προδρόμου κατὰ τὸν ἐν αὐτῇ Κώδικα, 1630-1875*, Αθήναι 1939.
9. Βλ. Μέρος Β΄, εγγρ. 9 και 9α («Υπομνήματα» ιε΄ και ις΄).
10. Κατασκευασμένη στη Βαία (πόλη της Τρανσυλβανίας).
11. Βλ. ΕΚΣ, σ. 92, τις επιπτώσεις στη διοίκηση της Κ.
12. Πρβλ., εγγρ. Ι/13.

I/5

1703/IX/8

χ. Ιωάννη Αδάμη

976/φ 167v-169r

σχ. Ι/4

Εισφορές μελών της Κ για την κάλυψη αναγκαστικού δανείου προς τον αυστριακό στρατό.

³/Υπόμνημα ιδ.΄

⁴/ Κατάστιχον ὅπου διαλαμβάν(ει) κατ' ὄνομα ⁵/ ποῖοι Πραγματευτάδες ἔδωσαν τὰ F ⁶/ 2400. Δανεικὰ, εἰς τοὺς 1703.

⁷/ Ἐν ἔτει Κυρίου. 1703¹. ἐν μηνί Αὐγούστῳ. Μᾶς ἔρρι-⁸/ξεν τὸ Βηλα-έτι, δηλονότι τὸ Γουβέρνιον, καὶ τὸ Ἀρχοντο-⁹/λόγιον τῆς Ἑρδελίας, νὰ δώσωμεν ξέχωρα μπάνια ¹⁰/ ἔτοιμα Δανεικὰ Φλορίντζια Νέμτζικα δύο Χιλιάδες, ¹¹/ Διὰ χρεῖαν τοῦ Βασιλικοῦ Σεφερίου, καὶ τὰ ἔδωσαν οἱ ¹²/ εὐρισκόμενοι τότε Πραγματευταὶ, οἱ ἐνθάδε κατ' ¹³/ ὄνομα γεγραμμένοι, οἷον, Προεδρεύοντ(ος) ¹⁴/ εἰς τὴν Κομπάνιαν τοῦ κὺρ Θόδη Στάμου. ¹⁵/ ἐν μηνὶ Σεπτεμβρίῳ 8.

¹⁶/ Δημήτρι(ος) Νικολάου Νόν(ος) ἔδωσεν οὐγκρικα F 150. ¹⁷/ Κύργι(ος) Γεωργίου Τζηπογόπουλ(ος) 70. ¹⁸/ Εὐστάθι(ος) Μίχου Σαφραντζῆς 70. // Παναγιώτης Ἐνδεκάρης F 30. ²/ Νικόλα(ος) Δούκα Καρλάν(ος) 70. ³/ Σαούλης Ἰωάννου Κάντῳρης 70. ⁴/ Θόδης Στάμου καὶ Γεωργάσκ(ος) 120. ⁵/ Ἰωάννης Θεοδώρου, Κίς Θεωδωρόπουλ(ος)² 60. ⁶/ Παναγιώτης Χατζῆ-Ἀντώνη Μελενικιώτης 60. ⁷/ Αδάμης Παναγιώτη 60. ⁸/ Πάν(ος) Ῥίζου, ἥτοι Τζήγκα Πάλης 90. ⁹/ Μανόλης Πεντάδας 30. ¹⁰/ Ἀπόστόλης π(απ)ὰ Συράκη 30. ¹¹/ Ἰωάννης Ἀλεξίου 20. ¹²/ Κώμαν(ος) Γέροντας, Κελεμένης 30. ¹³/ Ἀναστάσης καὶ Τριαντάφυλλ(ος) Γκίκα 150. ¹⁴/ Νῖν(ος) Κύρου Βενετζάν(ος) 70. ¹⁵/ Σαούλης Στράτου, τὸ πινόμι Κωλοκύδης 50. ¹⁶/ Γιωβάν(ος) Φαγκαρασάν(ος) 30. ¹⁷/ Σαούλης Μπίρου 90. ¹⁸/ Κωστάκης Ζάχου 50. ¹⁹/ Ἀργύρης Νέστωρας

